Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

22 112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 4375 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 juni 2026

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij vier fiches die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC).

Fiche 1: Raadsaanbeveling woonuitsluiting (Kamerstuk 22 112, nr. 4373)

Fiche 2: Mededeling Versterking van de strategie voor de rechten van personen met een handicap tot 2030 (Kamerstuk 22 112, nr. 4374)

Fiche 3: Mededeling Europese Anti-Armoede Strategie

Fiche 4: Mededeling Versterken van de Europese Kindergarantie (Kamerstuk 22 112, nr. 4376)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

kst-22112-4375
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

Fiche 3: Mededeling Europese Anti-Armoede Strategie

1. Algemene gegevens

a) *Titel voorstel*
Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en
Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de Anti-Armoedestrategie van de Europese Unie: aanpakken en voorkomen van armoede van kindertijd tot ouderdom
b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
6 mei 2026
c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2026) 538
d) *EUR-Lex*
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM:2026:538:FIN
e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie*
N.v.t.
f) *Behandelingstraject Raad*
Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken
g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid

2. Essentie voorstel

Op 6 mei 2026 heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) het Sociaal Pakket gepubliceerd. Onderdeel hiervan is de mededeling voor een Europese Anti-Armoedestrategie (hierna: Strategie)[1], waarin de Commissie de ambitie uitspreekt om in 2050 een einde te maken aan armoede in de EU. De EU heeft zich eerder gecommitteerd aan de doelstelling om het aantal mensen dat risico loopt op armoede of sociale uitsluiting voor 2030 met tenminste 15 miljoen te verminderen, waarvan minstens 5 miljoen kinderen.[2]

De Strategie schets een alomvattende, integrale aanpak om armoede in de EU te voorkomen en te bestrijden en zo bij te dragen aan de verwezenlijking van de Europese pijler van sociale rechten.[3] De Strategie stelt maatregelen voor om armoede aan te pakken in elke leeftijdscategorie, waarbij de impact van armoede gedurende de hele levenscyclus wordt erkend. De Strategie stelt daarnaast actieve inclusie centraal, waarbij het belang wordt benadrukt van het stimuleren van deelname aan de arbeidsmarkt voor wie kan werken, toegang tot voorzieningen die gericht zijn op welzijn en participatie, en passende inkomensondersteuning. Verder biedt de strategie mogelijkheden om *governance*, financiering en monitoring op alle niveaus te verbeteren.

Het eerste deel van de Strategie richt zich op maatregelen om armoede te bestrijden gedurende de gehele levenscyclus. Het aanpakken van (kinder)armoede vereist volgens de Commissie dat ouders worden ondersteund bij het vinden van kwalitatief werk en waar nodig aanspraak kunnen maken op inkomensondersteuning. Daarnaast kondigt de

---

[1] Andere onderdelen zijn de mededeling over de versterking van de Europese Kindergarantie, een voorstel voor een raadsaanbeveling over de bestrijding van uitsluiting op de woningmarkt, en een versterking van de Europese strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021–2030. Uw Kamer ontvangt over alle onderdelen een separaat BNC-fiche.
[2] Actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten (2021) EUR-Lex - 52021DC0102 - EN - EUR-Lex
[3] Europese Pijler van sociale rechten (2017), EUR-Lex - 52017DC0250 - EN - EUR-Lex

Commissie een aantal initiatieven aan die de Kindergarantie[4] en de Jongerengarantie[5] verbinden en versterken en kinderen betere toegang bieden tot benodigde diensten. Deze (aankomende) initiatieven worden nader omschreven in het BNC-fiche over de mededeling over de versterking van de Europese kindergarantie, dat een separaat onderdeel vormt van het Sociaal Pakket.

Het eerste deel van de Strategie stelt daarnaast dat werken, voor wie dat kan, de beste bescherming biedt tegen armoede. Het is van belang dat kwetsbaren worden geholpen om hun kansen op een duurzame, kwalitatief goede werkplek te vergroten. De Commissie zal in de tweede helft van 2026 een consultatie starten van Europese sociale partners over de mogelijke richting van EU-maatregelen ter ondersteuning van de activering van personen die zijn uitgesloten van de arbeidsmarkt en ter bevordering van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen voor wat betreft de arbeidsmarktkansen. Verder zal de Commissie in 2027 met een aanbeveling komen om armoede onder werkenden te voorkomen en te bestrijden. Parallel daaraan zal de Commissie de volledige omzetting van de richtlijn inzake minimumlonen waarborgen. Het aanstaande rapport later dit jaar over de naleving van de richtlijn zal een overzicht geven van de huidige stand van zaken. Daarnaast zal een compendium worden gepresenteerd van *best practices* om het niet-gebruik van inkomensondersteuning aan te pakken en, in samenwerking met het Sociaal Beschermingscomité, een rapport worden gepubliceerd over adequate sociale bescherming voor ouderen. Hierin wordt de toereikendheid van pensioenen en de dekking van langdurige zorg in de lidstaten geïdentificeerd. Hierop volgt een uitwisseling op hoog niveau over een waardige oude dag.

Het tweede deel van de Strategie ziet op maatregelen om horizontale uitdagingen die armoede verergeren, aan te pakken. Vrouwen, mensen met een handicap, mensen die niet in de EU zijn geboren, mensen met een migratieachtergrond en lhbtiq+ hebben minder kans op banen als gevolg van stigma en discriminatie. De Commissie blijft met lidstaten werken aan maatregelen die specifiek op deze groepen betrekking hebben. Als onderdeel van het Sociaal Pakket heeft de Commissie bovendien een mededeling gepubliceerd over het versterken van de strategie voor de rechten van mensen met een handicap.

Als onderdeel van het Sociaal Pakket heeft de Commissie daarnaast een voorstel voor een raadsaanbeveling over de bestrijding van uitsluiting op de woningmarkt gepubliceerd. Daarnaast kondigt de Commissie aan met een voorstel te komen voor een raadsaanbeveling ter ondersteuning van gemakkelijkere en geïntegreerde toegang tot diensten met aandacht voor sociale inclusie. Ervaringsdeskundigheid en het onderling delen van goede voorbeelden om van te leren worden hierin meegenomen. Ten slotte worden twee actualisaties genoemd: van het Europees kwaliteitskader voor sociale dienstverlening uit 2010 en van het in 2023 gepubliceerde Commissierapport over de toegang tot essentiële diensten.

Het derde deel van de Strategie ziet op het versterken van bestuurlijke aansturing, financiering en verbetering van de monitoring om armoede te verminderen en voorkomen. Om armoede tegen te gaan, is samenwerking tussen en inzet van sociale partners, private en publieke instellingen cruciaal. Hiervoor is een goed beleidsraamwerk op alle niveaus essentieel. De Commissie heeft bij het Sociaal Pakket een richtinggevend document gepubliceerd om (decentrale) overheden

[4] EUR-Lex - 32021H1004 - EN - EUR-Lex
[5] EUR-Lex - 32020H1104(01) - EN - EUR-Lex

hiermee te ondersteunen. Daarnaast roept de Commissie lidstaten op om een anti-armoede coördinator op het hoogste politieke niveau aan te stellen, die de Anti-Armoede Strategie coördineert. Verder schaalt de Commissie de samenwerking met ervaringsdeskundigen op, zodat zij op structurele basis worden betrokken.

De belangrijkste indicator voor de monitoring van armoede op EU-level is AROPE (*At Risk Of Poverty or Social Exclusion*), hierin wordt zowel een tekort aan geld, goederen en diensten meegenomen als een lage werkintensiteit. Richting 2028 wordt gewerkt aan nieuwe indicatoren die de impact van betaalbaarheid ook beter meenemen.

Om op korte en lange termijn armoede te bestrijden moet op EU- en lidstaatniveau publiek en privaat geld gemobiliseerd worden en zal een coalitie tegen armoede gevormd worden met publieke en private partners. De Commissie zal onder andere de samenwerking versterken met investeringsbanken om geld voor armoedebestrijding te mobiliseren.

Tot slot geeft de Commissie aan ook te willen samenwerken met andere instituties en organisaties om de implementatie van de Strategie te bevorderen. Naast de bovengenoemde voorstellen wordt een gezamenlijk actieplan en de lancering van een «EU Inclusie Prijs» in samenwerking met het Europees Comité van Regio's aangekondigd. Daarnaast wil de Commissie een samenwerkingsovereenkomst sluiten met het Europees Economisch en Sociaal Comité en een «Coalitie tegen armoede» lanceren.

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

In 2025 is het Nationaal Programma Armoede en Schulden (NPAS) naar de Tweede Kamer gestuurd, waarin de doelen en maatregelen op het gebied van armoede en schulden zijn opgenomen.[6] Het NPAS bouwt voort op de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden 2022–2025.

Het zet in op het voorkomen en verhelpen van armoede voor iedereen die onder of net boven de armoedegrens leeft. Bijvoorbeeld door middel van financiële educatie, eerder bereiken van mensen met geldzorgen en (beginnende) schulden en hulp waar nodig. Daarnaast wordt gewerkt aan het vereenvoudigen van het stelsel van inkomensondersteuning zodat mensen betere toegang hebben tot regelingen waar ze recht op hebben. Ook wordt gewerkt aan een nieuwe kindregeling waarin de kinderbijslag en het kindgebonden budget worden samengevoegd.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Hoewel armoede een nationale competentie is, kunnen Europese landen veel van elkaar leren op het gebied van armoedebestrijding. Het kabinet verwelkomt daarom de Europese Anti-Armoede Strategie en ziet de daarin aangekondigde voorstellen met belangstelling tegemoet. Deze voorstellen zal het kabinet na publicatie appreciëren waarna uw Kamer hierover zal worden geïnformeerd.

Het kabinet onderschrijft dat armoede een multidimensionaal probleem is, dat om een integrale aanpak vraagt. Ook verwelkomt het kabinet het feit dat ervaringsdeskundigheid is meegenomen in de Strategie, evenals de rol van sociale partners en maatschappelijke organisaties. Het kabinet zal

[6] Nationaal Programma Armoede en Schulden, 6 juni 2025, Kamerbrief over Nationaal Programma Armoede en Schulden | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

in aanloop naar de aangekondigde voorstellen aandacht blijven vragen voor het belang van preventie van geldzorgen en (beginnende) schulden, waaronder financiële educatie voor kinderen en jongeren.

Het kabinet ziet gelijke kansen op de arbeidsmarkt en het begeleiden van mensen naar werk als een belangrijke prioriteit, en kijkt uit naar de consultatie die de Commissie hierover zal starten met sociale partners. Het kabinet erkent het verhoogde risico op armoede bij specifieke groepen en ziet dit als essentieel onderdeel van de aanpak om armoede te bestrijden. Het kabinet verwelkomt bovendien dat er in de Strategie aandacht is voor loopbaan en ontwikkeling, het bevorderen van meer uren werk, het makkelijker combineren van arbeid en zorg en de aandacht voor gepast werk. Verder kijkt het kabinet uit naar de aanbeveling om armoede onder werkenden te voorkomen en bestrijden. Het kabinet werkt aan een aanpak gericht op het eerder bereiken van werkenden met een laag inkomen, zodat deze groep zo vroeg mogelijk wordt geholpen in geval van geldzorgen en/of beginnende schulden.

Het kabinet is het met de Commissie eens dat de beschikbaarheid en toegankelijkheid van inkomensondersteunende regelingen en diensten van groot belang is. Het kabinet onderschrijft bovendien dat het tegengaan van niet-gebruik van regelingen gebaat is bij een proactieve aanpak en zal in dat kader de wet proactieve dienstverlening SZW naar verwachting in 2026 invoeren. Dit wetsvoorstel stelt uitvoeringsorganisaties door middel van gegevensuitwisseling in staat om burgers proactief te wijzen op een mogelijk recht op regelingen, en hen te ondersteunen bij de aanvraag daarvan. Het aangekondigde overzicht van *best practices* om niet-gebruik tegen te gaan ziet het kabinet met belangstelling tegemoet. Ook werkt het kabinet aan het verbeteren van overheidsbrede dienstverlening, en streeft naar een landelijk dekkend netwerk van sociaaljuridische en laagdrempelige financiële dienstverlening. In dit verband kijkt het kabinet met belangstelling uit naar het aangekondigde Commissievoorstel voor een raadsaanbeveling ter ondersteuning van makkelijke en geïntegreerde toegang tot diensten met aandacht voor sociale inclusie.

Het kabinet is het eens met de Commissie dat de verdere ontwikkeling van multi-pijler pensioenstelsels kan bijdragen aan minder risico op armoede onder ouderen. Nederland kent reeds een goed ontwikkeld multi-pijler pensioenstelsel, met een kapitaal gedekte aanvullende pensioenpijler, en het kabinet ondersteunt de oproep van de Commissie om multi-pijler pensioenstelsels in de EU verder te ontwikkelen daar waar deze nog niet goed zijn ontwikkeld. Het kabinet ondersteunt in dat kader ook het initiatief van de Commissie om in 2027 te komen met een rapport over adequate sociale bescherming van ouderen en een uitwisseling over dit thema op hoog niveau.

De Commissie roept lidstaten op om een anti-armoede coördinator op het hoogste politieke niveau aan te stellen, die de Strategie nationaal coördineert. Het kabinet zal nagaan wat de precieze insteek hiervoor is, zodat gekeken kan worden hoe Nederland hier invulling aan kan geven. Het document over de basisprincipes voor effectief armoedebeleid heeft het kabinet met belangstelling gelezen. Veel onderdelen komen terug in het NPAS, zoals vereenvoudiging dienstverlening, niet-gebruik, een monitoringskader en de samenwerking tussen (decentrale) overheden en partners.

Tenslotte werkt de Commissie aan een extra indicator voor armoede; deze ontwikkeling zullen we nauwgezet volgen. Het kabinet is benieuwd hoe

deze aansluit bij de nationale indicator in Nederland die onlangs is aangepast.

Het kabinet kijkt uit naar de verdere uitwerking van de overige voorstellen en aangekondigde updates, waaronder het voorgestelde gezamenlijke actieplan met het Europees Comité van Regio's, de samenwerkingsovereenkomst met het Europees Economisch en Sociaal Comité en de lancering van een EU Inclusie Prijs en de nog op te zetten «Coalitie tegen armoede».

c) Eerste inschatting van krachtenveld

Naar verwachting zullen veel lidstaten de doelstellingen uit de mededeling onderschrijven. De Europese Anti-Armoedestrategie bouwt voort op eerdere initiatieven, zoals de in 2021 aangenomen 2030-doelen en de in 2022 aangenomen richtlijn over adequate minimumlonen.

In februari 2026 riep een deel van het Europees Parlement op tot een ambitieuze Strategie, die oproept tot een sterkere EU-coördinatie in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

a) Bevoegdheid

De grondhouding van het kabinet is positief. De mededeling heeft betrekking op het sociaal- en werkgelegenheidsterrein. Op het terrein van sociaal beleid is sprake van een gedeelde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten (artikel 4, lid 2, sub b VWEU). Op het terrein van de coördinatie van het werkgelegenheidsbeleid is sprake van een aanvullende bevoegdheid van de EU (artikel 5, lid 2, VWEU).

b) Subsidiariteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de subsidiariteit is positief. Het doel van de mededeling is maatregelen te nemen op EU-niveau om armoede aan te pakken gedurende de hele levenscyclus. Armoede ondermijnt de sociale cohesie, verzwakt de democratie en verhindert Europa om zijn economisch potentieel volledig te benutten. Gezien het feit dat armoede een gedeelde uitdaging is en bovendien grensoverschrijdende aspecten kent, is optreden op EU-niveau wenselijk. Een EU-aanpak stimuleert om kennis en ervaring op het terrein van armoedebestrijding uit te wisselen tussen de lidstaten. Dit kan leiden tot effectiever beleid. Optreden op het niveau van de EU is daarom gerechtvaardigd.

c) Proportionaliteit

De grondhouding van het kabinet ten aanzien van de proportionaliteit is positief. Het doel van de mededeling is maatregelen te nemen op EU-niveau om armoede aan te pakken gedurende de hele levenscyclus. Het voorgestelde optreden is geschikt om dit doel te bereiken omdat het een integrale aanpak hanteert die aansluit bij de complexiteit van het probleem. Zo erkent de strategie dat armoede elke leeftijdscategorie beïnvloedt en stelt het daarom specifieke maatregelen voor die de impact gedurende de hele levenscyclus aanpakken. Het zet bijvoorbeeld in op een combinatie van arbeidsmarktparticipatie, toegang tot voorzieningen en passende inkomensondersteuning. Bovendien gaat het voorgestelde

optreden niet verder dan noodzakelijk, omdat deze mededeling geen bindende normen en verplichtingen oplegt. Er wordt voldoende ruimte gelaten aan de lidstaten om zelf met nationaal beleid invulling te geven aan de doelstelling.

d) Financiële gevolgen

Voor de EU-begroting zijn er geen directe financiële gevolgen. Voor zover aanvullende middelen nodig zijn, kunnen lidstaten gebruik maken van bestaande EU-financieringsinstrumenten. Eventuele financiële consequenties worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels van de budgetdiscipline. Indien er gevolgen zijn voor de EU-begroting, is het kabinet van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2021–2027 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Het kabinet wil niet vooruitlopen op de integrale afweging van middelen na 2027.

e) Gevolgen voor regeldruk, concurrentiekracht en geopolitieke aspecten

De Europese Anti-Armoedestrategie is een mededeling en bevat als zodanig geen nieuwe wet- en regelgeving. Deze mededeling heeft daarmee geen effect op de regeldruk. De mededeling heeft geen directe gevolgen voor het Europese concurrentievermogen en/of geopolitieke aspecten.